

Вавілов Владислав Валерійович

*аспірант кафедри обліково-аналітичних баз знань
Університету державної фіскальної служби України*

Вавилов Владислав Валерьевич

*аспирант кафедры учетно-аналитических баз знаний
Университета государственной фискальной службы Украины*

Vavilov Vladislav V.

*PhD student of accounting and analytical knowledge base
University state fiscal of Ukraine*

Науковий керівник:

Осмятченко Володимир Олександрович

*д.е.н., професор,
завідувач кафедри обліково-аналітичних баз знань
Університет державної фіскальної служби України*

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ РОБОЧИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВ ФІЗКУЛЬТУРНО ОЗДОРОВЧОГО НАПРЯМКУ FEATURES OF ACCOUNTING SPECIALIZED WORKING ASSETS ENTERPRISES ATHLETIC IMPROVING DIRECTION

Анотація. Стаття присвячена дослідженню специфіки теоретичних питань особливості обліку спеціалізованих робочих активів підприємств фізкультурно-оздоровчого напрямку. Показано, що відсутність чіткого обліку негативно впливає на прибутковість підприємств і аналітику. Запропонована методика обліку спеціалізованих необоротних активів підприємств фізкультурно-оздоровчого бізнесу підвищує ступінь аналітичності інформаційних потоків, визначає матеріально відповідальних осіб за достовірність її формування та дозволяє здійснювати оперативний контроль за ефективністю їх використання.

Визначено вимоги до обліку спеціалізованих робочих активів, а саме створення догатових розділів в плану рахунків. Запропоновано нову модель обліку, яка дозволяє більш чітко аналізувати витрати і собівартість фізкультурно-оздоровчих послуг.

Обґрунтовано необхідність зміни підходу в обліку спеціалізованих активів. Враховуючи зріст попиту на данні послуги і рівень конкуренції.

Показано, удосконалення системи обліку спеціалізованих основних засобів полягає у відкритті аналітичних рахунків за центрами відповідальності.

Визначено що важливим аспектом ефективного управління спеціалізованими робочими активами підприємств фізкультурно-оздоровчого бізнесу є побудова раціональної системи управлінської звітності для менеджменту середньої та нижчої ланок управління.

Показано, що на підприємствах фізкультурно-оздоровчого бізнесу є необхідним впровадження системи управлінської звітності матеріально відповідальних осіб на рівні структурних підрозділів з метою акумулювання інформації про наявні залишки досліджуваних активів. Інформація у звіті формується на підставі первинних документів, що підтверджують надходження, внутрішнє переміщення, списання та інше вибуття активів за відповідним центром відповідальності.

Обґрунтовано доцільність групування інформації про рух спеціалізованих робочих активів підприємств фізкультурно-оздоровчого бізнесу пропонуємо формувати у Відомості обліку руху необоротних/оборотних спеціалізованих робочих активів у розрізі структурних підрозділів на підставі яких бухгалтерія формуватиме зведену відомість. Це дасть

можливість для системи управління отримувати достовірну інформацію про наявні активи та ефективність їх використання у виробничому процесі.

Ключові слова: облік, робочі активи, фізкультурно-оздоровчий напрямок.

Аннотация. Статья посвящена исследованию специфики теоретических вопросов особенности учета специализированных рабочих активов предприятий физкультурно-оздоровительного направления. Показано, что отсутствие четкого учета негативно влияет на прибыльность предприятий и аналитику. Предложенная методика учета специализированных необоротных активов предприятий физкультурно-оздоровительного бизнеса повышает степень аналитики информационных потоков, определяет материально ответственных лиц за достоверность ее формирования и позволяет осуществлять оперативный контроль за эффективностью их использования.

Определены требования к учету специализированных рабочих активов, а именно создание дополнительных разделов в план счетов. Предложена новая модель учета, которая позволяет более четко анализировать расходы и себестоимость физкультурно-оздоровительных услуг.

Обоснована необходимость изменения подхода в учете специализированного активов. Учитывая рост спроса на данные услугам и уровень конкуренции.

Показано, совершенствование системы учета специализированных основных средств заключается в открытии аналитических счетов по центрам ответственности.

Определено, что важным аспектом эффективного управления специализированными рабочими активами предприятий физкультурно-оздоровительного бизнеса является построение рациональной системы управленческой отчетности для менеджмента среднего и низшего звеньев управления.

Показано, что на предприятиях физкультурно-оздоровительного бизнеса необходимо внедрение системы управленческой отчетности материально ответственных лиц на уровне структурных подразделений с целью аккумуляции информации об имеющихся остатках исследуемых активов. Информация в отчете формируется на основании первичных документов, подтверждающих поступление, внутреннее перемещение, списание и прочее выбытие активов по соответствующим центрам ответственности.

Обоснована целесообразность группировки информации о движении специализированных рабочих активов предприятий физкультурно-оздоровительного бизнеса предлагаем формировать в Ведомости учета движения необоротных/оборотных специализированных рабочих активов в разрезе структурных подразделений на основании которых бухгалтерия формировать сводную ведомость. Это даст возможность для системы управления получать достоверную информацию об имеющихся активах и эффективность их использования в производственном процессе.

Ключевые слова: учет, рабочие активы, физкультурно-оздоровительное направление.

Summary. The article investigates the specific features of accounting theoretical issues of specialized companies working assets athletic recreation area. It is shown that the lack of a clear account of a negative impact on profitability and analytics. The technique specialized accounting of fixed assets of enterprises fizkulutno ozdovorvchho business analyticity increases the information flow determines materially responsible persons for the accuracy of its formation and enables efficient operational control of their use.

The requirements to account spetsilizovannyh working assets, namely stovernnya dodakovyh sections in the chart of accounts. A new model of accounting, which allows more precise analzuvaty costs and the cost of physical health services.

The necessity of change in accounting approach this specialist asset. Given the growth in demand for data services and competition.

Shown, improving specialized accounting of fixed assets is to open analytical accounts of the centers of responsibility.

Determined that an important aspect of effective management of specialized enterprises operating assets athletic – health business is to build efficient management reporting system for management of middle and lower levels of management.

It is shown that the enterprises athletic – health business are essential implementation of management reporting materially responsible persons at the structural units to accumulate information on available assets remains studied. Information in the report is formed on the basis of primary documents confirming receipt, internal displacement, cancellation and other disposals of assets at the respective centers of responsibility.

Expediency grouping of traffic specialized companies working assets athletic – wellness businesses provide information to form a movement records irreversible / reversible specialized operating assets in the context of structural units on which form the consolidated accounting statement. This will enable management to obtain reliable information on available assets and the effectiveness of their use in the production process.

Keywords: accounting, operating assets, physical fitness area.

Постановка проблеми. Сучасна система бухгалтерського обліку повинна активно сприяти успішному забезпеченню реального використання ринкових інструментів і ґрунтуватися на ефективній системі управління витратами; єдиному підходові до вирішення обліково-економічних завдань незалежно від рівня управління.

В сучасних умовах господарювання, коли ринок фізкультурно-оздоровчого бізнесу характеризується високим рівнем конкурентоспроможності, важливим аспектом досягнення конкурентної переваги суб'єкта господарювання є забезпечення відповідними засобами праці, що дають змогу якісно надавати фітнес послуги. До таких спеціалізованих матеріальних активів слід відносити посуд, рушники, білизну, виробничий (фітнес) інвентар, формений одяг, спецодяг тощо. Наявність вищезазначених робочих активів вимагає від системи управління підприємств фізкультурно-оздоровчого бізнесу ефективно налагодженої системи обліку з метою формування достовірної інформації для прийняття управлінських рішень.

На досліджуваних підприємствах склад таких активів характеризується значною номенклатурою, що підвищує інтенсивність ведення обліку за цими предметами. Складністю в обліку є те, що вони можуть відображатися як малоцінні та швидкозношувані предмети, інші необоротні матеріальні активи й основні засоби. Це насамперед залежить від терміну використання, первісної вартості та межі суттєвості.

Стан вивчення проблеми. Питанням обліку активів приділяється значна увага. Досліджуються проблеми класифікації обліку активів, розробляються нові підходи до їх розподілу. Достатньо глибоко опрацьовуються недоліки групування зазначених активів у законодавчо-нормативній базі, недосконалість методики обліку та включення їх до собівартості. Активність спостерігається і у напрямі удосконалення управління обліку активів в загальній системі менеджменту підприємства.

Проте, зазначені питання розглядаються більш загально, не концентруючи уваги на особливостях обліку активів на підприємствах сфери фізкультурно-оздоровчого напрямку.

Відсутність предметних методологічних рекомендацій з цієї проблеми призводить до: проблематичності обліку спеціалізованих робочих активів на підприємствах фізкультурно-оздоровчого напрямку, нечіткого розмежування різного роду обліку, недоцільного вибору бази розподілу, необґрунтованої методики розподілу, і як результат — обмеженості облікової інформації, необхідної для управління підприємства.

Недостатнє висвітлення проблем організації обліку спеціалізованих робочих активів, дискусійний

характер та потреба в удосконаленні методики обліку спеціалізованих робочих активів на підприємствах фізкультурно-оздоровчого напрямку визначили актуальність цієї статті.

Метою даного дослідження є обґрунтування теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій з методики і організації обліку спеціалізованих робочих активів підприємств фізкультурно-оздоровчого напрямку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Суттєвий вклад у вирішення означених проблем внесли вітчизняні та зарубіжні вчені, а саме Білоусова І. [1], Бородкін О. [2], Верига Ю.А. [3], та багато інших.

Проте вивчення розподілу непрямих витрат на підприємствах сфери послуг у сучасних умовах вимагає додаткових досліджень, зокрема з'ясування низки теоретичних та практичних аспектів визначення бази розподілу, методики нагромадження та розподілу загальновиробничих витрат за напрямками діяльності та видами послуг.

Виклад основного матеріалу дослідження. Спеціалізовані матеріальні активи, що використовуються підприємствами фізкультурно-оздоровчого бізнесу в процесі виробництва (надання фітнес послуг) не більше одного року в обліку відображаються у складі малоцінних та швидкозношуваних предметів [4, с. 21]. До їх складу доцільно зараховувати спеціалізовані активи, термін використання яких не перевищує одного року. До таких активів на досліджуваних підприємствах відносять: спецодяг, шкіряні пояси для ротиби с вагою, спортивні рукавиці, посуд в оздоровчому барі та прибори тощо.

Спеціалізовані матеріальні активи, які підприємства фізкультурно-оздоровчого бізнесу утримують з метою використання в процесі виробництва (надання фітнес послуг і виробництво страв у фітнес барі), термін використання яких складає більше одного року (або операційного циклу, якщо він триває більше одного року), відносяться до складу основних засобів [4, с. 28].

Відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби» основні засоби класифікуються за такими групами: основні засоби та інші необоротні матеріальні активи. Розмежування їх здійснюється підприємством самостійно відповідно до встановленої межі суттєвості [4, с. 41].

Суттєвість — характеристика облікової інформації, яка визначає її здатність впливати на рішення користувачів фінансової звітності [5, с. 53].

С.І. Ковач стверджує, що суттєвість — це характерний для кожного суб'єкта господарювання аспект доречності, що ґрунтується на характері або величині

статей, яких стосується ця інформація у контексті фінансового звіту певного підприємства [6, с. 285].

С. М. Лайчук вважає: суттєвість — це кількісні та якісні критерії облікової інформації, важливі для внутрішніх та зовнішніх користувачів, що вказує на відповідні рамки, в яких інформація може ігноруватися або обов'язково братися до уваги під час ухвалення рішення керівниками чи власниками суб'єкта господарювання [7, с. 21].

Кількісний вираз суттєвості визначається на основі порогу суттєвості, під яким слід розуміти абсолютну або відносну величину, яка є кількісною ознакою суттєвості облікової інформації.

Відповідно до рекомендацій Міністерства фінансів України ознаками суттєвості облікової інформації є її кількісні та якісні характеристики, важливі для користувачів такої інформації. Об'єктами застосування суттєвості є: господарська діяльність підприємства в цілому; певні господарські операції та об'єкти обліку; статті фінансової звітності.

У П(С)БО межа суттєвості щодо окремих статей не завжди конкретизується, а тому суттєвість окремих господарських операцій та об'єктів обліку визначається керівництвом підприємства, якщо інше не передбачено положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Особами визначення межі суттєвості в обліку є уповноважені органи з регулювання обліку та звітності (центральний рівень) та засновники або керівник чи уповноважений орган (рівень суб'єкта господарювання), що наділені функціями менеджменту відповідно до законодавства та установчих документів.

Для визначення суттєвості окремих об'єктів бухгалтерського обліку, що належать до активів, зобов'язань і власного капіталу підприємства, за орієнтовний поріг суттєвості приймається величина у 5% від підсумку відповідно всіх активів, всіх зобов'язань і власного капіталу.

На даний час відповідно до Податкового кодексу України вартісна межа віднесення матеріальних активів до основних засобів складає 6000 грн [8, с. 13].

Результати дослідження дають підстави стверджувати, що інформацію про межу суттєвості слід чітко прописувати в Положенні про облікову політику підприємства. Межу суттєвості найбільш доцільно вибирати кожному суб'єкту дослідження окремо, з урахуванням обсягів та специфіки діяльності (категорій зірок) і наявності активів.

Вартісні ознаки активів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів, відповідно до національного Положення (стандарту) 7 «Основні засоби» можуть встановлюватися підприємством самостійно. Зміна вартісних ознак предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів, розглядається як зміна облікових оцінок. У зв'язку із зміною вартісних ознак зміни в системі обліку щодо основних засобів, зарахованих на баланс у попередніх періодах, не проводяться. За результатами проведеного дослідження можна стверджувати, що більшість досліджуваних підприємств фізкультурно-оздоровчого бізнесу до цього питання ставлять формально. Частина підприємств у положенні прописує межу суттєвості, відповідно до чинного податкового законодавства, а в інших підприємствах така інформація — взагалі відсутня. Лише такі підприємства, як ТОВ «ООО Спорт-Сервіс» (м. Одеса) та Приватне підприємство «Бодимастер» (м. Ковель), зазначають межу суттєвості, що враховує організаційну структуру та наявні послуги, які надають структурні підрозділи підприємства.

За результатами проведеного дослідження діяльності підприємств фізкультурно-оздоровчого бізнесу слід констатувати, що використання активів здійснюється за основними напрямками (табл. 1):

- індивідуальне та колективне користування працівниками (спецодяг, формений одяг, виробничий інвентар);

Таблиця 1

Види спеціалізованих робочих активів підприємств фізкультурно оздоровчого бізнесу в розрізі структурних підрозділів

Центр відповідальності	Види активів	Відповідальна особа
Склад	спецодяг, формений одяг, виробничий інвентар, дрібне механізоване та немеханічне обладнання, посуд, фени, електрочайники, столові прибори тощо, холодильне обладнання, телевізори, предмети інтер'єру тощо	завідувач складу
Рецепція	формений одяг, предмети інтер'єру тощо	адміністратор
Ресторан, фітнес бар	посуд, столові прибори та інше	адміністратор ресторану, бармен
Центр оздоровлення (спортзал, фітнес-зал)	Формений одяг, інвентар, білизна та інше	адміністратор центру
Дитяча кімната	Формений одяг, інвентар, дитячі іграшки та інше	адміністратор кімнати

- використання у споживанні послуг (білизна, посуд, фени, електрочайники, столові прибори тощо);
- нерухоме майно (фітнес тренажери, холодильне обладнання, телевізори, предмети інтер'єру тощо).

У зв'язку з тим, що спеціалізовані робочі активи підприємств фізкультурно-оздоровчого бізнесу залучені до різноманітних операцій та знаходяться в постійному русі (надходження на підприємство, внутрішнє переміщення, використання у виробничих цілях, списання), є необхідним визначення переліку посадових обов'язків відповідальних працівників, що дасть змогу здійснювати оперативний контроль за раціональним використанням і сформувати систему внутрішньої звітності для системи обліку.

Організацію обліку використання спеціалізованих активів підприємств фізкультурно-оздоровчого бізнесу слід здійснювати на основі бізнес-процесів, які відбуваються на досліджуваних підприємствах із урахуванням їх організаційної структури. Це дасть змогу виділити основні напрями руху аналітичної інформації та визначити відповідальних осіб за генерування інформаційних потоків у розрізі центрів відповідальності.

Одним із важливих інструментів акумулювання достовірної облікової інформації для системи менеджменту стосовно обліку спеціалізованих основних засобів, малоцінних необоротних матеріальних активів і малоцінних швидкозношуваних предметів є відкриття у робочому плані рахунків підприємства аналітичних рахунків шляхом додавання цифр до синтетичного рахунка у розрізі центрів відповідальності, де вони знаходяться. Це дасть змогу здійснювати системі управління контроль за ефективністю використання майна підприємства та забезпечить формування оперативної інформації у розрізі центрів витрат і центрів відповідальності.

Запропонована нами методика обліку таких активів суттєво відрізняється від чинної, що полягає в наступному:

- спеціалізовані основні засоби та інші необоротні матеріальні активи (у тому числі малоцінні необоротні) або обліковуються на складі, або передані у відповідний структурний підрозділ для користування та відображаються на рахунках управлінського обліку до рахунків 106 «Інструменти, прилади та інвентар», 109 «Основні засоби» 112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи» та 117 «Інші необоротні матеріальні активи»;
- спеціалізовані малоцінні та швидкозношувані предмети, що передаються у користування певним центрам відповідальності, впродовж терміну корисного використання не списуються, а відображаються на відповідних субрахунках управлінського облі-

ку до рахунка 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети».

Удосконалення системи обліку спеціалізованих основних засобів полягає у відкритті аналітичних рахунків за центрами відповідальності. У робочому плані рахунків управлінського обліку до рахунка 106 «Інструменти, прилади та інвентар» пропонуємо відкрити рахунки: 1061 «Інструменти, прилади та інвентар на складі», 1062 «Інструменти, прилади та інвентар у фітнес центрі», 1063 «Інструменти, прилади та інвентар у ресторані», відповідно до яких відкрити аналітичні рахунки для обліку видів спеціалізованих активів, що використовуються у виробничому процесі центру.

Удосконалення системи обліку інших необоротних матеріальних активів також полягає у відображенні в обліку активів за центрами відповідальності.

Запропонована методика обліку спеціалізованих необоротних активів підприємств фізкультурно-оздоровчого бізнесу підвищує ступінь аналітичності інформаційних потоків, визначає матеріально відповідальних осіб за достовірність її формування та дозволяє здійснювати оперативний контроль за ефективністю їх використання.

Чинна система обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів не дає змоги для системи менеджменту ефективно ними управляти. Це пов'язано з тим, що при передачі в експлуатацію (у виробничий процес) вони виключаються зі складу активів, тобто їх вартість списується з балансу. При цьому слід враховувати, що малоцінні та швидкозношувані предмети, які відносяться до спеціалізованих активів підприємств фізкультурно-оздоровчого бізнесу, є одноразового та багаторазового використання. Якщо з чинною методикою для обліку спеціалізованих малоцінних швидкозношуваних предметів одноразового використання ми погоджуємося, то облік активів за чинною методикою, які підлягають багаторазовому використанню викликає дискусійні положення. Насамперед такі активи займають значну питому вагу у складі такого майна і їх використання є більшим від одного операційного циклу на досліджуваних підприємствах. У результаті система управління акумулює недостовірну інформацію стосовно собівартості надання послуг досліджуваних підприємств.

З метою усунення даного недоліку нами пропонується вдосконалена методика обліку спеціалізованих малоцінних і швидкозношуваних предметів для підприємств готельно-ресторанного бізнесу, що полягає у виділенні центрів відповідальності за зберігання даних активів та окремого відображення в обліку активів одноразового та багаторазового використання. Для отримання деталізованої інформації у системі обліку в робочому плані рахунків до рахунка 22 «Малоцінні швидкозношувані предмети» пропонуємо відкрити аналітичні рахунки

221 «Малоцінні та швидкозношувані предмети на складі», 222 «Малоцінні та швидкозношувані предмети у фітнес центрі», 223 «Малоцінні та швидкозношувані предмети у ресторані» і т.д. Крім того, до рахунка 221 «Малоцінні та швидкозношувані предмети на складі» відкрити аналітичні рахунки 2211 «Малоцінні та швидкозношувані предмети на складі одноразового використання» та 2212 «Малоцінні та швидкозношувані предмети на складі багаторазового використання».

Облік за операціями з руху спеціалізованих активів досліджуваних підприємств передбачає вимірювання, реєстрацію та фіксацію за господарськими операціями. За результатами проведеного дослідження, з метою формування достовірної первинної облікової інформації про необоротні та оборотні спеціалізовані робочі активи нами вдосконалено існуючі та запропоновано нові форми первинних документів.

Важливим аспектом в обліку є відображення передачі матеріальних активів зі складу у виробниче користування за певним структурним підрозділом (ресторан, бар, готель, спортзал тощо). Пропонуємо оформляти таку господарську операцію актом приймання-передачі у користування матеріальних активів, що заповнюють при передачі як необоротних, так і оборотних предметів. Акт складається на кожен актив (групу активів) на відповідну матеріально відповідальну особу, що дає змогу здійснювати облік за кожним структурним підрозділом підприємства. Це дозволить чітко ідентифікувати місцезнаходження активу на підприємстві, відповідно, система управління акумулюватиме інформацію про реальний стан майна, що слугуватиме прийняттю адекватних управлінських рішень.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Важливим аспектом ефективного управління спеціалізованими робочими активами підприємств фізкультурно-оздоровчого бізнесу є побудова раціональної системи управлінської звітності для менеджменту середньої та нижчої ланок управління. Це зумовлено оптимізацією інформації у внутрішній звітності стосовно досліджуваних активів, оскільки вони характеризуються на підприємстві значною номенклатурою та інтенсивністю використання у виробничому процесі, що може призвести до перенавантаження звітності внаслідок громіздкості управлінської інформації. Результати дослідження показали, що на підприємствах фізкультурно-оздоровчого бізнесу є необхідним впровадження системи управлінської звітності матеріально відповідальних осіб на рівні структурних підрозділів з метою акумулювання інформації про наявні залишки досліджуваних активів. Інформація у звітні формується на підставі первинних документів, що підтверджують надходження, внутрішнє переміщення, списання та інше вибуття активів за відповідним центром відповідальності.

Групування інформації про рух спеціалізованих робочих активів підприємств фізкультурно-оздоровчого бізнесу пропонуємо формувати у Відомості обліку руху необоротних/оборотних спеціалізованих робочих активів у розрізі структурних підрозділів на підставі яких бухгалтерія формуватиме зведену відомість. Це дасть можливість для системи управління отримувати достовірну інформацію про наявні активи та ефективність їх використання у виробничому процесі.

Література

1. Податковий кодекс України: від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI зі змінами та доповненнями: [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України від 20.10. 1999 р. № 246: [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
3. Про суттєвість у бухгалтерському обліку і звітності: лист Міністерства фінансів України від 29.07.03 №04230-04108: [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://minfin.kmu.gov.ua>.
4. Білоусова І. Проблеми вдосконалення управлінського обліку / Білоусова І. Бухгалтерський облік і аудит. — 2007. — № 4. с. 18–23.
5. Бородкин О. Внутрішньогосподарський (управлінський) облік: концепція і організація / Бородкин О. Бухгалтерський облік і аудит. — 2001. — № 2. с. 25–28.
6. Верига Ю. А. Управлінський облік як центр інформаційного забезпечення виробничої діяльності суб'єктів господарювання / Ю. Верига // ВІСТІ, Діловий випуск. — 2009. — 17 квітня. — с. 4–5.
7. Голов С.Ф. Управлінський облік / С.Ф. Голов: [підручник]. — К.: Лібра, 2003. — 704 с. 5. Инструкция по планированию, учету и калькулированию себестоимости услуг и продукции на предприятиях бытового обслуживания населения / утв. Госпланом СССР, указом М-ва финансов СССР, указом Гос. комитета цен Совета Министров СССР і ЦСУ СРСР від 18.04.1975 р. — М.: Госпромиздат, 1975. — 65 с.

8. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук Домбик Ольга Миколаївна УДК 657.1:657.6:640.43 Облік і внутрішній контроль в управлінні діяльністю підприємств готельно-ресторанного бізнесу.
9. Ковач С.І. Концепція суттєвості в обліку і звітності / С.І. Ковач // Бізнесінформ. — 2014. — № 6. — С. 284–288.
10. Лайчук С.М. Об'єкти суттєвості в обліковій політиці підприємства / С.М. Лайчук // Вісник ЖДТУ. — 2014. — № 1 (67). — С. 20–23.
11. Нападівська Л.В. Управлінський облік: Моногр. / Л.В. Нападівська. Д.: Наука і освіта, 2000. — 450 с.
12. Ткач В.И. Управленческий учет на предприятиях сферы услуг: учеб. пособие / В.И. Ткач, О.Н. Гончаренко. — М. — Ростов на Дону: МарТ, 2004. — 130 с.

References

1. Tax Code of Ukraine: December 2, 2010 r. No 2755-VI as amended [electronic resource]. — Access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Regulation (Standard) 9 «Inventories», ordered the Ministry of Finance of Ukraine 20.10. 1999 r. No 246 [electronic resource]. — Access: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
3. The significance of accounting and reporting: a letter from the Ministry of Finance of Ukraine 29.07.03 No04230-04108: [electronic resource]. — Access: <http://minfin.kmu.gov.ua>.
4. Belousova, I. (2007), Problemy vdoskonalennya upravlins'koho obliku [Problems of improving management accounting] / Belousova, I. Bukhholders'kyy oblik i audyt [Accounting and Auditing]. — № 4, Kiev, Ukraine.
5. Alexander Borodkin (2001), Vnutrishn'ohospodars'kyy (upravlins'kyy) oblik: kontseptsiya i orhanizatsiya [Interfarm (Management) accounting: the concept and organization] / Alexander Borodkin Bukhholders'kyy oblik i audyt. [Accounting and Auditing] — № 2, Kiev, Ukraine.
6. Veryha, Y.A. (2009), Upravlins'kyy oblik yak tsentr informatsiyoho zabezpechennya vyrobnychoyi diyal'nosti subyektiv hospodaryuvannya [Management accounting as a center of information providing industrial activity of subjects management] / Veryha Y./VISTI, Dilovyy vypusk. [Vista Business edition], Kiev, Ukraine.
7. Golov, S.F. (2003), Upravlins'kyy oblik [Management Accounting] / Golov, S.F.: [textbook]. — K.: Libra, — 704. Ynstruktsyya po planirovaniyu, uchetu y kal'kulyrovaniyu sebestoymosti usluh y produktsyy na predpriyatyakh bytovoho obsluzhivannya naselenyya / utv. Hosplanom SSSR, ukazom M-va fynansov SSSR, ukazom Hos. komyteta tsen Soveta Mynystrov SSSR i TSSU SRSR vid 18.04.1975 [Instructions for planning, accounting and kalkulyrovaniyu sebestoymosti services and products in the enterprise population bytovoho of service / ratified. Hosplanom USSR, the decree N Island Finance USSR, the decree Gos. Council of Ministers committee for prices CSB USSR and USSR from 18.04.1975 g. — M.: Hospromyzzdat], 1975. Kiev, Ukraine
8. Dombyk O. (2016), Dysertatsiya na zdobuttya naukovoho stupenya kandydata ekonomichnykh nauk Dombyk Ol'ha Mykolayivna UDK 657.1:657.6:640.43 Oblik i vnutrishniy kontrol' v upravlinni diyal'nost'yu pidpriyemstv hotel'no-restorannoho biznesu. [Thesis for a degree of economics Dombyk O. UDC657.1: 657.6: 640.43 accounting and internal control in managing diyalnosty business hotel and restaurant business], Lviv, Ukraine.
9. Kovacs, S. (2014), Kontseptsiya suttyevosti v obliku i zvitnosti [Concept of materiality in accounting and reporting] / Kovacs, S. Biznesinform [BusinessInform] — No 6, Lviv, Ukraine.
10. Laychuk, S.M. (2014), Ob"yekty suttyevosti v oblikoviš politytsi pidpriyemstva [Objects materiality in accounting policy enterprise] / Laychuk, S. M. Visnyk ZHDTU [Bulletin ZSTU]. — No 1 (67), Lviv, Ukraine.
11. Napadovskaya, L.V. (2000), Upravlins'kyy oblik: Monohr [Management accounting: monographs.] / Napadovskaya, L.V.: Nauka i osvita [Science and Education], Kiev, Ukraine
12. Tkach, V.I. (2004), Upravlencheskyy uchet na predpriyatyakh sfery usluh: ucheb. posobyе [Upravlencheskyy Accounting services in the enterprise sphere: Textbook.] / Tkach, V. I. Goncharenko, O. — Moscow — Rostov on Don.